

JetLife

 Alabilirsiniz | Your complimentary copy

Sayı - Issue 118, Eylül - September 2014

ŞEHİRİN DAIMİ SAKİNLERİ:

BUDAPEŞTE HEYKELLERİ

THE CITY'S PERMANENT RESIDENTS:
STATUES OF BUDAPEST

EFES'i ONLAR
YAŞATIYOR

BRINGING EPHESUS TO LIFE

JETLIFE ŞİMDİ İPAD'DE!
JETLIFE NOW AVAILABLE FOR İPAD!

ŞEHRİN DAIMİ SAKİNLERİ:

BUDAPEŞTE HEYKELLERİ

BUDAPEŞTE'DE DOLAŞIRKEN HİÇ YALNIZ KALMIYORSUNUZ. ATTIĞINIZ HER ADIMA, HİKÂYESİNİ FİSILDAYARAK EŞLİK EDEN BRONZ, DEMİR YA DA MERMER BİR HEYKEL VAR BU ŞEHİRDE. HAYDİ GELİN ŞEHİR TURUNA BU EŞLİKCİLERLE BİRLİKTE ÇIKALIM...

YAZI - WORDS **SEDA MESELİ ALLARD**
FOTOĞRAFLAR-PHOTOS **XAVIER ALLARD**

THE CITY'S
PERMANENT
RESIDENTS:
STATUES OF
BUDAPEST

AS YOU WANDER
AROUND BUDAPEST
YOU ARE NEVER ALONE.
IN THIS CITY YOU ARE
ACCOMPANIED ON EVERY
STEP YOU TAKE BY A
BRONZE, IRON OR MARBLE
STATUE. SO LET'S GO
ON A TOUR OF THE CITY
ACCOMPANIED BY OUR
SILENT GUIDES...

'Küçük Prenses' / 'The Little Princess'

İMRE NAGY

1953-1955 arasında yaklaşık iki yıl, 1956 yılında ise sadece 11 gün görev yapan reformist Başbakan İmre Nagy'nin heykeli, parlamento binasının yakınındaki küçük köprüünün tam ortasında sessiz sedasız etraflı izliyor.

İMRE NAGY

The statue of reformist prime minister Imre Nagy, who served for two years between 1953 and 1955 and then again for just 11 days in 1956, watches calmly as the world goes by from his spot in the middle of the small bridge close to the parliament building.

Tuna'nın ısrarcı tutumuna dayanamaz ve kalbinin tam ortasından ikiye bölünür Budapeşte. On farklı köprüyle bağlanır bu iki çehre: Buda ve Peşte. 'Ying' ve 'Yang', 'gece' ve 'gündüz', 'kara' ve 'ak' gibi 'Buda' ve 'Peşte' de birbirini tamamlar; biri olmadan diğeri de var olamaz. Farklı tellerden çalarlar çalmasına ama yüzyılı aşkın bir zamandır aynı şehre dahil olmaları onlara ortak dil de kazandırmıştır. Kimi zaman kendileri susar, sözü gece gündüz gözünü kırpmadan onlara bekçilik eden sakinlerine devrederler. Söz sırası şehrin bronz, mermer, demir güzellerindedir artık. Budapeşte'yi anlamak için asıl onlara kulak vermek gerekir.

TUNA KIVISINDAKİ KÜÇÜK PRENSES
Şehre yeni geldiyse mutlaka onun yanından geçeceksiniz. Başı hep kalabalık çünkü onunla beraber fotoğraf çekirmek isteyen bol. Adı 'Kiskiralyany' yani 'Küçük Prenses'. Buda ve Peşte'yi birbirine bağlayan ilk bağlantı olan Széchenyi Köprüsü'ne yakın tramvay hattı üzerindeki bir durakta demir tırabzana oturmuş sevimli bir kız çocuğu heykeli. 1989 yılında sokağa kazandırılan bu bronz heykel son yirmi yılda ün kazanmış ve kısa zamanda şehrin 'mutlaka görülmesi gerekenleri'nden biri haline gelmiş. Heykel ilk bakışta bir erkek çocuğunu andırda da aslında heykeltıraş László Marton'un kızını tasvir ediyor. Belli ki

sanatçı, ilhamını çok uzaklarda değil en yakınında bulmuş. Marton'un 'en şık kıyafeti'ni üzerine geçirip tacını takan ve prenses taklidi yapan beş yaşındaki kızı Eve, babasının ilham perisi. İşin ilginç yanı, heykelin aynı Tokyo'da, 'Metropolitan Art Space'in konser salonunun önünde de sergileniyor. Ayrıca Prince Charles'ın Marton'un işlerini yakından takip ettiği ve bu heykelin bir kopyasına sahip olduğu da biliniyor.

NEHİR KENARINDAKİ BOŞ AYAKKABILAR

Parlamento binasının bulunduğu meydana 300 metre güneye doğru ilerlediğinizde, nehir kıyısında sizi

FELSEFE BAHÇESİ

Heykeltıraş Nándor Wagner'in eseri olan ve 2001 yılında açılan Felsefe Bahçesi, Gellért Tepesi'nde bulunuyor. Dünya üzerindeki çeşitli kültürleri ve dinleri sembolize etmek amacıyla İbrahim, Echnaton, İsa, Buda, Lao Tzu, Mahatma Gandhi, Daruma Taishi ve Aziz Francis olmak üzere toplamda sekiz kişinin heykeline ev sahipliği yapan bu bronzdan bahçenin teması, karşılıklı iletişim ve bars.

GARDEN OF PHILOSOPHY

The Garden of Philosophy, located on Gellért Hill, is the work of sculptor Nándor Wagner and opened in 2001. The garden, whose theme is mutual understanding and peace, features a total of eight bronze statues depicting Abraham, Echnaton, Jesus, Buddha, Lao Tse, Mahatma Gandhi, Daruma Taishi and Saint Francis, symbolizing different cultures and religions from around the world.

etkileyici bir sahne bekliyor: 'Tuna Yürüyüşündeki Ayakkabılar'. İkinci Dünya Savaşı sırasında öldürülerek Tuna'ya atılan Macar Yahudilerine atfen yapılan bu demir ayakkabıların içlerine kondukları taze çiçekler, acıların hâlâ canlılığını koruduğunu hatırlatıyor. Gyula Pauer ve Can Togay'ın demirden yapılmış altmış çift ayakkabıyla oluşturduğu yapıt, 2005 yılından bu yana Tuna Nehri kıyısında dolanışları derin duygu ve düşüncelere sürüklüyor.

MACAR ŞİRİNİN TEMSİLCİSİ

Parlamento binasının güney ucundan bakıldığında, merdivenlere oturmuş cılız ve yorgun bir adam heykeli göze çarpıyor. Ülkenin en sevilen 20. yüzyıl şairlerinden biri olan Attila József'in bronz heykeli bu. József, yaşadığı süre boyunca ve sonrasında Macar şiirinin en önemli temsilcilerinden biri olarak anılagelmiş. 1937 yılında, hayatı boyunca ona zor zamanlar yaşatan depresif

Attila József

'Anonim' / 'Anonymus'

bulunan Gül Baba, Kanuni Sultan Süleyman'ın arkadaşı, aynı zamanda çok sevilen bir 16. yüzyıl Bektaşî dervişiymiş.

'ANONİM' BİR HEYKEL

Vajdahunyad Şatosu'nun girişinin hemen karşısında, herkesin beraber fotoğraf çekirmeye can attığı, heybetli bir bronz heykel göreceksiniz. Oturan ve elinde kalemler tutan bir adamı tasvir eden bu heykelin özelliği, yüzünü saklayan kapüşon nedeniyle çehresinin çok net seçilememesi. 1.9 metre uzunluğundaki bronz heykel, 1903 yılında Miklós Ligeti tarafından yapılmış. 'Anonymus' (Anonim) adındaki heykel, 12 ve 13. yüzyıllarda yaşamış ve Macar tarihi üzerine en erken çalışmalarından 'Gesta Hungarorum' (Macarların İşleri) isimli kayıtları kaleme almış, ismi bilinmese de resmi bir saray çalışanı olduğu düşünülen kişiye atfedilmiş. Macarların kökenine dair birçok hikâyeye onun kaleminden çıkmış olsa da bu mistik tarih yazıcısının ismiyle hatırlanmamayı seçtiği söylentisi bugün bile canlılığını koruyor.

dönemlerinden birinde, 32 yaşında kendini hareket eden bir trenin önüne atarak hayatına son vermiş. Şiirlerinde şehirde yaşanan fakirlik ve işçi sınıfının yaşamı gibi konuları işleyen bu Macar şairin anısı şimdilerde şehrin en işlek yerlerinden birinde bulunan heykeli ile yaşatılıyor.

BUDAPEŞTE'DE BİR TÜRK

Şimdi şehrin doğusundaki Peşte'yi geride bırakıp biraz da Buda'nın gönlünü yapalım. Mescet (Mescit) Sokak'ta türbesi bulunan Gül Baba'nın yanına uğrayalım. Bronz heykeli türbenin giriş kapısında

Hofi Géza

SANATÇI HEYKELLERİ

Şehir turunuzu birlikte sürdürdüğünüz eşlikçiler arasında bazılarının yeri bambaşka. Misal, kafası ölümün elinde tasvir edilmiş oyuncu Hofi Géza'nın garip heykeli... 1936 doğumlu Hofi Géza, '60'lı yıllardan vefat ettiği 2002'ye kadar uzun seneler boyunca Macar kabarelerinin başyöncüsü olmuş önemli bir kişilik. Ülkenin farklı tiyatro salonlarında Macar seyirciyle buluşan sayısız gösteri, Hofi Géza'yı zamanının en ünlü oyuncularından biri yapmış. Tiyatro oyunlarının biletleri aylar öncesinden tükenir ve salonda çok nadiren boş koltuk kalmış. Ancak o zamanki rejimde 'stand-up' oyuncusu olmak da kolay bir iş değilmiş. Rejimin çarpıklıklarını ti'ye alma fırsatını hiç kaçırmayan Hofi'nin güvensiz sulara yüzdüğü aşıkarmış; hatta bu yüzden birkaç geceyi hapisanede bile geçirmiş. Hofi'nin heykelinin bulunduğu 'Budapeşte'nin Broadway'i diye anılan Nagymező Sokağı'nın diğer köşesinde ise bir başka heykel göz karpıyor. Hemen yanında duran dizüstü bilgisayarıyla banka kurulmuş bir adam bu... Operetta Tiyatrosu'na bakan bu bronz heykel Imre Kálmán'ı tasvir ediyor. Macaristan doğumlu bu operet kompozitörü 20. yüzyılın başlarında başarısıyla ün salmış ve Yahudi kökenine rağmen Hitler'in bile değer verdiği isimlerden biri olmuş. Hitler'in 'fahri Aryan' etiketini reddeden,

BALIKÇILAR TABYASI

Mimarî olarak bir satoyu andıran bu ilginç yapı, Tuna Nehri'nin batı kısmında bulunuyor. Ortaçağ'da bölgeyi koruma vazifesi balıkların olduğu için kaleye halk tarafından bu isim verilmiş. 1895-1902 yılları arasında inşa edilmiş yapı simdilerde şehrin muhteşem manzarasını gözler önüne seriyor. Duvarlarına bitişik taştan ejderha heykellerini ve Macaristan'ın ilk kralı Aziz Stephen'in at üstündeki heykelini görebileceğiniz kale, süslü püslü bir 'Disneyland' dekoruna benziyor.

FISHERMAN'S BASTION

This interesting building that is reminiscent of a castle stands on the western bank of the Danube. The bastion was given its name by the public as in the Middle Ages it was the fishermen who were given the duty of protecting the area. Constructed between 1895 and 1902, today the building presents visitors with a wonderful view of the city. At this ornate building that looks like it belongs in Disneyland you can see stone gargoyles or dragons on the walls and a statue of the first king of Hungary Saint Stephen mounted on his horse.

önce Paris'e sonra da Amerika'ya göç etmeye zorlanan Imre'nin anısı simdilerde bu heykelle yaşatılıyor. Bu yazıda kendine yer bulabilen bronz heykeller ve demir ayakkabılar Budapeşte'de sokaklara taşan sanatın sadece ufak bir kısmı, mermerleri hiç saymadık! Heykel sanatı gerçek anlamıyla Budapeşte şehir kültürünün bir parçası. Heykeller şehrin daimi sakinleri ve sanki daha çok Budapeştelliler! Şehirde yaşayan insanlar, onları tozlu müzelerde aramıyor, geniş bulvarlarda, her gün geçtikleri sokaklarda görüyor. "Şehrinizde bu kadar heykel olduğu

Imre Kálmán

için çok şanslısınız!" dediğinizde bu ayrıcalığın farkına varıyorlar ancak. Budapeşte'yi ziyarete gelenlerin gözleri de bir zaman sonra bu bronz güzellere alışıyor. Güzel haberse, Budapeşte'nin heykel geleneğinin güncellenerek devam ediyor olması! Zira çok yakın bir zamanda, Macar bir yazılım firmasının sponsorluğunda Steve Jobs'un heykeli şehirdeki benzerlerinin yanında yerini aldı bile...

'Tuna Yürüyüşündeki Ayakkabılar'
'Shoes on the Danube Bank'

Unable to resist the insistent character of the Danube, Budapest is split in two right through its centre. Ten different bridges join Buda and Pest, the two sides of the city. Just like Ying and Yang, day and night, black and white, Buda and Pest complete each other; without one, the other could not exist. Although they may play to different tunes, the fact that they have belonged to the same city for over a century has enabled them to develop a shared language. But sometimes they remain silent, leaving the stage to the unblinking residents that watch over them. Now it is the time of the city's sculpted beauties, because in order to really understand Budapest, it is to them that we should listen.

THE LITTLE PRINCESS BY THE DANUBE

If you have just arrived in the city you are certain to pass her by. She is always very busy, because there are many people who want to have their photo taken with her. Her name is Kiskirálylány, or Little Princess. This cute statue of a girl sitting on an iron railing is located at the tram stop near the Széchenyi Chain Bridge, the first bridge to link Buda and Pest. This statue was erected in 1989 and over the last 20 years has gained widespread fame

Kahramanlar Meydanı/Heroes' Square

Scooter'lı Çocuk/Scooter Boy

to become one of the 'must sees' of the city. Although at first glance the statue appears to be of a boy, it in fact depicts sculptor László Marton's daughter. It is clear that the artist didn't have to look far for his inspiration. Marton's muse was his five-year-old daughter Eve, who would dress up in her 'best clothes' and a crown and pretend to be a princess. Interestingly, a copy of the statue is also on display in Tokyo's 'Metropolitan Art Space'. Prince Charles is a close follower of Marton's work and it is said that he owns a copy of the Little Princess statue.

EMPTY SHOES ON THE RIVER BANK

If you walk 300 metres south from the square of the parliament building, you

will come to an impressive installation on the bank of the river: 'Shoes on the Danube Bank.' These iron shoes were created in honour of the Jews who during World War II were shot at the edge of the Danube so that their bodies fell into the river. The flowers placed in the shoes show that these painful memories are still very much alive today. Consisting of sixty pairs of shoes, this artwork created by Gyula Pauer and Can Togay in 2005 gives those wandering the banks of the Danube pause for thought.

THE REPRESENTATIVE OF HUNGARIAN POETRY

At the southern edge of the parliament building, you spot a skinny, tired man

Kossuth Lajos Tér' Metro İstasyonundaki Heykel/Statue in Kossuth Lajos Tér' Metro Station

Gül Baba

Aziz Stephen Kilisesi'nin Kapısı / Gate of St. Stephen's Basilica

sitting on the steps. This is a bronze statue of one of the country's best-loved 20th century poets, Attila József. Throughout his life and since his death, József has been acclaimed as one of the most important representatives of Hungarian poetry. In 1937, during one of the depressive periods that he suffered throughout his life, he threw himself under a train, taking his own life at the age of just 32. In his poems he examined subjects such as urban poverty and working class life, and the Hungarian poet's memory is now kept alive with this statue in one of the busiest areas of the city.

A TURK IN BUDAPEST

Now let's leave behind the city's eastern shore of Pest and see what Buda has to offer. And first let's pay a visit to Gül Baba, whose shrine is found on Mescec (Mosque) Street. A bronze statue of Gül Baba, 16th century Bektashi dervish and friend of Sultan Süleyman the Magnificent, can be found at the entrance to the shrine.

AN ANONYMOUS STATUE

Directly opposite the entrance to Vajdahunyad Castle you will see an impressive statue with which everyone is eager to have their photo taken. This

statue depicts a seated man with a pen in his hand. But what makes the statue particularly interesting is that due to his hood, the man's face cannot be clearly seen. This statue, which stands at 1.9 metres in height, was created by Miklós Ligeti in 1903. Entitled 'Anonymus', the statue is of a 12th and 13th century chronicler who wrote 'Gesta Hungarorum' (The Deeds of the Hungarians), one of the earliest works on Hungarian history, and who, although his name is unknown, is thought to have been an official in the palace. The rumour that this writer who, despite having written many stories about the origins of the Hungarians, preferred for his name to remain unknown remains alive to this day.

STATUES OF THE STARS

Some of those who accompany you on your tour of the city hold a special place in the fabric of the city. For example, the strange statue of actor Hofi Géza in which a skull-headed figure holds Hofi's head in its hands... Born in 1936, Hofi Géza played the leading roles in Hungarian cabarets for many years and was an important personality in the theatre world from the 1960s until

his death in 2002. Hofi gave countless performances in different theatres around the country, becoming one of the most famous theatre actors of his time. Tickets for his plays would sell out months in advance, and seeing an empty seat in the theatre was a rare occurrence. However, being a stand-up actor during the regime of the time was not an easy job. Hofi never missed a chance to make fun of the flaws of the regime, but it was clear that he was on shaky ground, and indeed it was for this reason that he even spent a few nights in prison. On the other corner of Nagymező Street, known as the 'Broadway of Budapest', where Hofi's statue stands, another statue waits to greet us. This time it is the statue of a man sitting on a bench, with a laptop placed just beside him. This bronze statue, which faces the Operetta Theatre, is of Imre Kálmán. This Hungarian-born composer of operettas gained fame at the beginning of the 20th century, and despite his Jewish roots gained the respect of Adolf Hitler. Rejecting Hitler's label as an 'honorary Aryan,' Imre was forced to emigrate to Paris and then to the United States, and the composer's memory is kept alive today with this statue.

The pieces of art in this article are just

Margit Köprüsü / Margit Bridge

a small number of the sculptures of Budapest's streets; we weren't even able to include the marble statues. The art of sculpture is truly a part of the culture of Budapest, seen by locals not in dusty museums but in wide boulevards and the streets they walk through every day. In fact, it is only when you remark how lucky they are to have so many statues in their city that they realise this special quality. Those who visit Budapest soon

get used to seeing these bronze beauties. But the good news is that the tradition of statues in Budapest continues! Very recently a statue of Steve Jobs appeared on the streets of the city, sponsored by a Hungarian software company...

Andrássy Bulvarından Süslemeler / Ornaments on Andrássy Avenue

Felsefe Bahçesi / The Garden of Philosophy